

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

2 juli 2024

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Afschaffen financiële gesloten systemen

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten, waarin het voorstel tot het afschaffen van de financiële gesloten systemen en de beoogde situatie wordt toegelicht en voor bespreking in de Commissie voor Onderzoek van de Rekening wordt voorgesteld.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het afschaffen van de financiële gesloten systemen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. GS-brief 'Afschaffen financiële gesloten systemen'
2. Informatieblad egalisatiereserve dagelijks beheer en onderhoud
3. Achtergrond en werkwijze voorzieningen groot (planmatig) onderhoud

1 Toelichting voor het College

In het Coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' is opgenomen dat de gesloten systemen (Bereikbaarheid en Groen) worden afgeschaft. Uiterlijk bij de Begroting 2025 dient daarvoor een voorstel te worden gedaan aan Provinciale Staten. Via de GS-brief wordt Provinciale Staten geïnformeerd over de huidige werkwijze van de gesloten systemen, de consequenties van het afschaffen van de gesloten systemen, en hoe de beoogde situatie er uit komt te zien. Om tot een zorgvuldige uitwerking te komen is in de GS-brief het voorstel opgenomen om de besluitvorming over het afschaffen van de gesloten systemen te laten plaatsvinden bij de Voorjaarsnota 2025, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2025. Dat biedt de gelegenheid om in de periode tot circa maart 2025 het afschaffen van de gesloten systemen op een zorgvuldige wijze in de financiële administratie en begroting te verwerken. De gesloten systemen blijven dus nog van toepassing op het boekjaar 2024, inclusief de jaarstukken 2024.

Om ook in de beoogde situatie te borgen dat er voldoende middelen zijn om aan de gemaakte afspraken, aangegane verplichtingen en beoogde doelstellingen te voldoen is in de GS-brief onder andere toegelicht dat:

- Onderbestedingen in het lopende jaar via de tussentijdse rapportages (= Voorjaarsnota en Najaarsnota) kunnen worden doorgeschoven naar een volgend begrotingsjaar indien hier een juridische en/of bestuurlijke verplichting op rust;
- Middelen die aan het einde van het jaar (= bij jaarrekening) vrijvallen in het resultaat kunnen worden doorgeschoven naar een volgend begrotingsjaar via het traject van de budgetoverhevelingen (beklemmingen) indien hier een juridische en/of bestuurlijke verplichting op rust;
- Subsidiebudgetten die aan het einde van het jaar (= bij jaarrekening) niet zijn besteed maar waar wél een juridische of bestuurlijke verplichting op rust worden in de jaarrekening gestort in de nog door PS in te stellen egalisatiereserve lastneming subsidies (waar op 12 juni jl. een lid GS-brief over is gestuurd);
- Middelen die in de spaarreserves Bereikbaarheid, Mobiliteit en Groene ambities zijn opgenomen en als juridisch of bestuurlijke verplicht zijn aangemerkt en onderbouwd, in die reserves beschikbaar blijven totdat ze zijn besteed;
- De huidige middelen in de egalisatiereserve beheer en onderhoud infrastructuur overgeheveld worden naar de nieuw in te stellen onderhoudsvoorziening(en) voor groot (planmatig) en onderhoud infrastructuur (waarbij er € 5 mln in de reserve achterblijft voor de egalisatiereserve dagelijks beheer en onderhoud);
- De huidige reserveringen (stelposten) in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) beschikbaar blijven;
- De onderhoudsvoorzieningen voor groot (planmatig) onderhoud en de investeringskredieten, conform het van toepassing zijnde indexatiebeleid, jaarlijks worden gecompenseerd voor prijsstijgingen.

Parallel aan het opstellen van deze GS-brief wordt de mogelijkheid onderzocht om te komen tot het vormen van een onderhoudsvoorziening voor groot (planmatig) onderhoud van recreatiegebieden in provinciaal eigendom. In de GS-brief is dit summier benoemd onder het kopje 'Voorzieningen voor groot onderhoud' op pagina 4. Zodra er duidelijkheid is over de beoogde werkwijze en daarmee samenhangende bedragen, zal dit betrokken worden in de nadere uitwerking in aanloop naar de Voorjaarsnota 2025. Hierover vindt ook afstemming plaats met de accountant.

In de GS-brief is verder toegelicht dat bij het afschaffen van de gesloten systemen eventuele niet-verplichte (= vrije) middelen in de spaarreserves Bereikbaarheid, Mobiliteit en Groene ambities zullen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Eventuele inzet van deze middelen voor bestaande tekorten, zoals de businesscase NNN, zijn ter integrale afweging. Ook is beschreven dat de automatische en structurele instroom van middelen in het PZI vanaf 2040 (t+15) komt te vervallen. Een dergelijke standaard instroom is niet langer passend na het afschaffen van het gesloten systeem. De besluitvorming over de inzet van deze middelen kan jaarlijks plaatsvinden via de Kadernota of Begroting, waarbij alle ambities integraal afgewogen kunnen worden.

Financieel en fiscaal kader

Het afschaffen van de gesloten systemen zal (administratieve) financiële gevolgen hebben. Zo worden er voorzieningen gevormd voor groot (planmatig) onderhoud, worden de middelen vanuit de egaliseringsreserve beheer en onderhoud overgeheveld naar de nieuw in te stellen voorzieningen, en zullen niet-verplichte (= vrije) middelen in de reserves Bereikbaarheid, Mobiliteit en Groene ambities vrijvallen.

De precieze (administratieve) financiële gevolgen worden in beeld gebracht en verwerkt in de administratie en begroting in aanloop naar de Voorjaarsnota 2025. De insteek van de huidige GS-brief is om eerst met Provinciale Staten, via de COR, het gesprek te voeren over de beoogde systematiek en werkwijze en daarna pas de precieze financiële effecten in beeld te brengen.

Totaalbedrag excl. BTW	: nog niet bekend, wordt in periode september-maart uitgewerkt
Programma	: Ambitie 2 – Bereikbaar Zuid-Holland Ambitie 5 – Versterken natuur in Zuid-Holland Ambitie 7 – Gezond en veilig Zuid-Holland Overzicht Algemene middelen
Financiële risico's	: Het afschaffen van de gesloten systemen brengt geen extra risico's met zich mee. Wél betekent het dat als er risico's optreden dat deze eerder via het begrotingssaldo zullen lopen, terwijl dat voorheen via de gesloten systemen werd opgevangen.

Juridisch kader

N.v.t.

2 Voorafgaande besluitvorming

In het Coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' is in het hoofdstuk 'Financiële spelregels: weerbaar, wendbaar en realistisch' spelregel no. 11 opgenomen: *De gesloten systemen worden afgeschaft. Het college komt bij de begroting van 2025 met voorstellen om een zorgvuldige uitwerking op te stellen, met voldoende waarborging van beheer, onderhoud en vervanging.*

3 Proces

De GS-brief wordt voor bespreking geagendeerd in de eerstvolgende vergadering in september van de Commissie voor Onderzoek van de Rekening (COR). Dat is nu voorzien op woensdagmiddag 11 september vanaf 14.00 uur. Indien dit mogelijk is, dan is aanwezigheid van de betrokken gedeputeerden daarbij gewenst. Met de griffie wordt nog afgestemd of er ter inleiding op de bespreking in de commissie eerst een ambtelijke presentatie wordt gegeven.

Na bespreking in de commissie worden eventuele aandachtspunten en gemaakte opmerkingen betrokken in de verdere uitwerking dat onderdeel is van de Voorjaarsnota 2025.

4 Participatie en rolneming

Vanwege het financieel-technische karakter van het afschaffen van de gesloten systemen heeft geen participatie met partners buiten het provinciehuis plaatsgevonden.

Door eerst een GS-brief te sturen en daarover een bespreking te voeren in de COR, wordt invulling gegeven aan een eerdere geuite wens vanuit de Staten om vooraf betrokken te worden bij dit voorstel tot afschaffen van de gesloten systemen.

5 Communicatiestrategie

Vanwege het financieel-technische karakter van het afschaffen van de gesloten systemen vindt er geen externe communicatie plaats.